

Årsmelding for 2007

1. Innledning

Norges kulturvernforbund ble dannet 24. oktober 1994 ut fra et ønske om å styrke samarbeidet mellom de frivillige kulturvernorganisasjonene, og mellom offentlig forvaltning og disse organisasjonene. Arbeidsområdet omfatter både materielt og immaterielt kulturvern.

Kulturvernforbundet skal arbeide for å styrke kulturvernets rolle i norsk samfunnsliv ved å

- øke kjennskapen og interessen for historie og kulturvern,
- støtte arbeidet for registrering, innsamling, vern, bruk og formidling av kulturminner,
- bedre rammevilkårene for kulturvernet.

Kulturvernforbundet er fellesorgan for medlemsorganisasjonene, samordner saker av felles interesse og fremmer slike saker for myndighetene. Videre rådgis og informeres medlemsorganisasjonene etter behov, og det arbeides for å styrke kontakten mellom medlemsorganisasjonene.

I 2004 endret vi navn fra Kulturvernets Fellesorganisasjon til Norges kulturvernforbund.

I tillegg til en utstrakt kontakt med myndighetene i 2007, har hovedfokuset dette året vært å videreføre planleggingsarbeidet med Kulturminneåret 2009.

2. Medlemmer

Kulturvernforbundet hadde følgende 19 medlemsorganisasjoner i 2007:

DIS-Norge, Forbundet KYSTEN, Fortidsminneforeningen, HIFO - Den norske historiske forening, Landsforbundet av Motorhistoriske Kjøretøyklubber, Landslaget for Lokalhistorie, Landslaget for Lokalhistorie i Skolen, Landslaget for Lokal- og Privatarkiv, Museumsbanerådet, Norges Husflidslag, Norsk Folkeminnelag, Norsk Forening for Fartøyvern, Norsk Fyrhistorisk Forening, Norsk folkedraktforum, Norsk Skipsfartshistorisk Selskap, Norsk Jernbaneklubb, Norsk Slektshistorisk Forening, Norges Metallsøkerforening og Rutebilhistorisk Forening. Medlemsorganisasjonene har til sammen rundt 190 000 medlemmer og 1 300 lokale- og regionale lag ved årets utgang. Det har vært medlemsvekst i flere av våre medlemsorganisasjoner også i 2007.

3. Landsmøte 2007

Landsmøtet ble avholdt på Quality Airport Hotell Gardermoen 27. – 29. april med i alt 37 deltakere fra 14 medlemsorganisasjoner. Møtet ble åpnet av leder Johan Sigfred Helberg. Statssekretæren i Miljøverndepartementet, Henriette Westrin skulle ha innledet til politisk diskusjon, men måtte forfall i siste øyeblikk. Men leders åpning og innledningene av Torveig Dahl og Tron Wigeland Nilsen ansportet likefullt til debatt.

Lørdag reiste landsmøtet på ekskursjon til Eidsvoll 1814 og flysamlingen på Sør-Gardermoen og fikk kyndig omvisning begge steder. Etter lunsj innledet nestleder Jan Solberg til debatt om Kulturminneåret 2009. Søndag formiddag behandlet landsmøtet årsmøtesakene før hjemreise.

På grunn av den ekstraordinære arbeidsbelastningen som har preget dette året, ble årets landsmøte holdt med en lavere profil enn det foregående møtet på Vega, både innholdsmessig og økonomisk. Til tross for dette oppnådde vi den samme deltakelsen som i 2006. Møtet var viktig med hensyn til forankring av planleggingsprosessene opp mot Kulturminneåret 2009 og fungerte som en videreføring av diskusjonene på Vega.

4. Styret

Frem til årsmøtet i april hadde styret følgende sammensetning:

Johan Sigfred Helberg, leder (Fortidsminneforeningen)
Jan Solberg, nestleder (DIS-Norge)
Birger Lindanger, medlem (Norsk Fyrhistorisk Forening)
Bjørn Andersen, medlem (Landsforbundet av Motorhistoriske Kjøretøyklubber)
Torveig Dahl, medlem (Landslaget for Lokal- og Privatarkiv)
Kai Jensen, medlem (Norsk Forening for Fartøyvern)
Guri Vallevik Håbjørg, medlem (Landslaget for lokalhistorie)
Arne H. Andreassen, varamedlem (Forbundet KYSTEN)
Ida T. Vedeld, varamedlem (Norsk Folkeminnelag)

Etter årsmøtet har styret hatt følgende sammensetning:

Johan Sigfred Helberg, leder (Fortidsminneforeningen)
Jan Solberg, nestleder (DIS-Norge)
Ida Tolgensbakk Vedeld, medlem (Norsk Folkeminnelag)
Torveig Dahl, medlem (Landslaget for Lokal- og Privatarkiv)
Kai Jensen, medlem (Norsk Forening for Fartøyvern)
Guri Vallevik Håbjørg, medlem (Landslaget for lokalhistorie)
Rita Fjeld Hovden, medlem (Landsforbundet av Motorhistoriske Kjøretøyklubber)
Kari Wigstøl, varamedlem (Forbundet KYSTEN)
Ole K. Richenberg, varamedlem (Norsk Jernbaneklubb)

Det er avholdt styremøter 9. februar, 17.-19. august, 12. oktober og 14. desember.

Styret opprettholdt ordningen med et **arbeidsutvalg** (AU) bestående av leder, nestleder og generalsekretær. Dette har hatt fullmakt til å gjøre vedtak i den løpende driften innenfor de strategiske planer, årlige virksomhetsplaner og andre prinsipielle retningslinjer styret har vedtatt, og i større saker hvor styret har delegert myndighet til AU etter enkeltvedtak. Styret ønsket å tydeliggjøre sterkere enn tidligere at styrets ansvar er de mer overordnede spørsmål, retningsvalg, strategiplaner etc, samt enkeltsaker som enten har elementer av slike valg i seg eller av andre årsaker fremstår som viktige. På denne måten ønsket styret å formalisere og styrke støtteapparatet rundt generalsekretæren som vår eneste ansatte. AU har dels hatt jevnlig telefonmøter eller arbeidet pr. e-post.

Styremøtet 17. – 19. august var et **styreseminar** som ble avholdt i Trondheim. Hensikten var å styrke kontakten mellom styremedlemmene og dermed også styret som kollegium, gi styremedlemmene økt kjennskap til hverandres organisasjoner, samt å skape mulighet for å behandle temaer mer inngående enn det er mulig på ordinære styremøter. Dette er syvende gang at det blir avholdt et slikt seminar. På samlingen evaluerte styret landsmøtet, diskuterte det politiske arbeidet, fokuserte på styrets arbeidsform, strategi og virksomhetsplan for styreperioden og arbeidet med Kulturminneåret. I tillegg besøkte styret Norsk rettsmuseum,

Jødisk museum og synagoge, og hadde en byvandring som fokuserte på problemer knyttet til ivaretagelse av bygningsmiljøer i et byutviklingsperspektiv.

På møtet 17. – 19. august satte styret også ned et **internasjonalt utvalg**. Bakgrunnen for dette er den store interessen og uttalte ønsket fra både norske myndigheter, men også fra aktører i utlandet om kontakter med også våre medlemsorganisasjoner. Utvalget har i 2007 bestått av Jan Solberg, Torveig Dahl og Pål Giørtz. Utvalget har fullmakt fra styret til å supplere seg selv. Høsten 2007 kartla utvalget hvilke kontakter og tanker våre medlemsorganisasjoner har mht. internasjonalt arbeid. Dette skal danne grunnlag for utarbeidelse av en strategi for Kulturvernforbundet på dette området.

Det har totalt vært oppe 30 saksposter i løpet av året. Dette er en mer enn i fjoråret.

Blant de saker styret har hatt til behandling har vært:

- Høringssaker og politisk arbeid (ref pkt 9 og 10)
- Rammebetingelsene for det frivillige kulturvernet
- Landsmøtet
- Frivillighetspolitikk
- Internasjonalt arbeid
- Videreutvikling av kontakten med og mellom medlemsorganisasjonen
- Den norske kulturminnedagen
- Kulturminneåret 2009
- Statsbudsjett 2008
- Planer, budsjett og regnskap

5. Valgkomité og revisor

Frem til årsmøtet i april hadde valgkomiteen følgende sammensetning:

Jan H. Arntzen, leder (Norsk Forening for Fartøyvern)

Anders Linnerud, medlem (Norsk Jernbaneklubb)

Solveig T. Grinder, medlem (Norges Husflidslag)

Etter årsmøtet har valgkomiteen hatt følgende sammensetning:

Birger Lindanger, leder (Norsk Fyrhistorisk Forening)

Anders Linnerud, medlem (Norsk Jernbaneklubb)

Solveig T. Grinder, medlem (Norges Husflidslag)

Revisor har vært Trond Syversen hos Revisjon 1 Nor AS statsautoriserte revisorer. Revisor ble gjenvalgt på årsmøtet.

6. Sekretariat

Pål Giørtz har vært ansatt som generalsekretær i hel stilling hele året. Unni Blegen Walhovd har vært ansatt i 60 % stilling i sekretariatet til Den norske kulturminnedagen. 11. juni begynte Sidsel Hindal som prosjektleder i hel stilling for Kulturminneåret 2009.

Det har i forhold til Kulturvernforbundets aktiviteter ikke vært andre ansatte eller benyttet timehjelp utover engasjert ekstern faglig assistanse til websidene og noe regnskapshjelp i forbindelse med årsavslutning. Det at vi har midler til kun én ansatt til å ivareta våre fellesfunksjoner er den viktigste begrensingen for vårt aktivitetsnivå og gjør oss sårbare. I 2007 har dette vist seg å ikke være tilstrekkelig. Dette skyldes både det merarbeidet som

avklaringer med vår oppdragsgiver og selve planleggingsarbeidet med Kulturminneåret 2009 har krevet. Dette har medført stor slitasje på sekretariatet og den valgte ledelsen.

I 2007 har det blitt investert i PC og telefon med fotofunksjon. Samlet har dette gitt sekretariatet en større fleksibilitet, noe som har vist seg helt nødvendig.

Kulturvernforbundet leier kontorer i Stortingsgaten 12 i Oslo i kontorfelleskap med Norsk Forening for Fartøyvern, Den norske kulturminnedagen og Kulturminneåret 2009. Sekretariatet dekker en del administrative gjøremål for Kulturminnedagen, blant annet regnskapsførsel. Kulturminneåret 2009s administrative funksjoner dekkes tilsvarende Kulturvernforbundets egne.

Arbeidsmiljøet har vært kapasitetsmessig presset. Det har vært seks dagers sykefravær (rundt 2,6 %) i 2007. Organisasjonens virksomhet forurenser ikke det ytre miljøet. Vi har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. Vi tar sikte på at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn.

7. Økonomi

Etter søknader til Kultur- og kirkedepartementet v/ABM-utvikling og Miljøverndepartementet om kr 800 000 i driftsstøtte fra hvert departement, ble Kulturvernforbundet tildelt henholdsvis kr 253 000 og kr 710 000. I tillegg kommer kontingentinntekter på kr 75 146 og en refusjon på kr 17 221 av de merutgifter endringer av merverdiavgiften pr 1.7.2001 påførte oss i 2006.

Årets resultat er et overskudd på kr 85 629, noe som mer enn dekker fjorårets underskudd. Årets overskudd er et uttrykk for nøkternhet i drift og investeringer, men også et uttrykk for at aktivitetsnivået har vært et høyt på områder som ikke har belastet driftsbudsjettet direkte, på bekostning av aktiviteter som også ville ha ført til økonomisk belastninger, som for eksempel ledermøte og mer direkte kontakt med medlemmene. Videre hadde vi en gevinst i 2007 for inngåtte og betalte langtidsavtaler i 2006. Regnskapet avspeiler derfor et høyere aktivitetsnivå enn tidligere.

Vi har en relativt solid og oversiktelig økonomi så lenge driftsstøtten blir opprettholdt. Vi har en tilfredsstillende egenkapital. Etter styrets vurdering er forutsetningene for videre drift til stede. Årsregnskapet for 2007 er satt opp under denne forutsetning.

Forbundet har ikke hatt forsknings- eller utviklingsaktiviteter i 2007.

Regnskapet gir et rettviseende bilde av utviklingen og resultatet i 2007 og av den stilling Kulturvernforbundet er i. Det har i 2007 ikke vært spesielle hendelser som har påvirket regnskapet. Det vises for øvrig til regnskapet.

8. Representasjon

Nasjonalkomiteen for Den norske kulturminnedagen

Trond Torgvær (Forbundet KYSTEN) og Pål Giørtz har representert Norges kulturvernforbund i nasjonalkomiteen. De er oppnevnt av Miljøverndepartementet for perioden 2004 – 2007. Det har vært møter 6. mars, 7. august (telefonmøte), 26. september, 15. oktober og 4. desember.

Nordiska Förbundet för Hembyggsarbete

Leder er styremedlem og generalsekretæren er vara for ham i denne nordiske samarbeidsorganisasjonen. Vi deltok på styremøte og årsmøte 7. – 9. mai på Åland.

Frivillighetspolitisk arbeid

Vi er medlem av Frivillighet Norge og får gjennom dette medlemskapet en del informasjon om og anledning til å uttale oss om aktuelle frivillighetspolitiske saker. Dette har i 2007 særlig vært om mvakompensasjon, opprettelse av Frivillighetsregister og rammebetingelser for inntektsgivende arbeid.

Vi har prioritert den delen av det frivillighetspolitiske arbeidet som går på skatt/avgifter og andre krav som stilles til det frivillige fra offentlige myndigheter. Medlemmene er blitt holdt fortløpende orientert om dette via e-post, hvor vi også videresender Frivillighet Norges nyhetsbrev og andre informasjonsskriv.

Generalsekretæren har sittet i en liten referansegruppe for Kultur- og kirkedepartementet for deres arbeid med forskrifter for Frivillighetsregisteret, og deltok på et evalueringsmøte med Lotteri- og stiftelsestilsynet 12. desember om årets mvakompensasjon.

Nestleder og generalsekretæren representerte oss på topplederkonferansen i Frivillighet Norge 9. januar. Generalsekretæren representerte oss på årsmøtet 27. mars, medlemsmøte 27. august og har gjennom året deltatt på en rekke møter i nettverksgrupper.

Medlemsorganisasjonenes årsmøter og andre arrangementer

Leder deltok og holdt innlegg på landsmøte i Landslaget for lokalhistorie 8. – 10. juni i Steinkjer.

Leder og prosjektleder deltok på årsmøte i Norges museumsforbund 5. – 8. september i Loen.

Prosjektleder deltok og holdt innlegg på årsmøtet i Norsk Forening for Fartøyvern 5. – 7. november i Fredrikstad.

I forbindelse med arbeidet med å sikre planleggingsprosesser i forhold til Kulturminneåret 2009 hadde leder og generalsekretær en rekke møter med medlemsorganisasjonenes styrer, samt museumsforbundets styre gjennom hele våren. Etter sommeren har denne møtevirksomheten også inkludert andre, eksterne aktører og blitt ivaretatt i hovedsak av generalsekretæren og prosjektleder.

Fellesforum for kulturorganisasjoner

Dette er et uformelt møtested for en rekke organisasjoner innen kulturlivet, både frivillige organisasjoner, fagforeninger, arbeidsgiver/bransjeorganisasjoner og venneforeninger. Forumet møtes ved behov. Generalsekretæren har deltatt på to kulturpolitiske debattmøter i Oslo.

Forum for kultur og næringsliv

Generalsekretæren deltok på årsmøte 20. april på Musikkhøyskolen i Oslo. Leder deltok på medlemsmøte og på Colorlinekonferansen.

9. Kontakt med myndigheter

Norges kulturvernforbund er i stadig kontakt med ulike offentlige myndigheter, både av formell og uformell art. Følgende er noen av de formelle kontaktene i 2007:

Norsk kulturminnefond

Vi koordinerte kontaktmøte mellom daglig leder i Norsk Kulturminnefond og de frivillige organisasjonene 15. oktober.

Kontakt med Miljøverndepartementet

Vi har vært i hyppig kontakt med Miljøverndepartementet gjennom hele året, hvor vi særlig har diskutert Kulturminneåret 2009. Vi hadde møte med statsråd Helen Bjørnøy 26. juni.

Riksantikvaren

Generalsekretæren har sittet i en referansegruppe for Riksantikvarens Utviklingsnett. Både leder og prosjektleder holdt innlegg på Utviklingsnetts møte 28. november som hadde Kulturminneåret 2009 som tema.

Kultur- og kirke departementet

Generalsekretæren deltok på møte med statssekretær Randi Øverland 22. januar sammen med LMK hvor vi pekte på LMKs generelle behov for et ankerpunkt i politisk sektor.

Generalsekretæren deltok på et seminar arrangert av Kultur- og kirke departementet 18. oktober om oppfølging av UNESCOs konvensjon om immateriell kulturarv.

Generalsekretæren har sammen med Norges Husflidslag og Norsk Håndverksutvikling arbeidet med problemstillinger knyttet til ivaretagelse av tradisjonshåndverk.

Statsbudsjett 2008

I forbindelse med at Stortinget skulle behandle regjeringens forslag til statsbudsjett 2008 kom vi med et skriftlig innspill til energi- og miljøkomiteen. Dette ble presentert av generalsekretæren på komiteens høringsmøte 8. november.

10. Formelle høringsuttalelser

Kulturvernforbundet har avgitt formelle høringsuttalelser om

- Arbeidet med Norges tentative liste til UNESCOs verdensarvliste 19. januar
- Vedtekter og medlemskriterier til Frivillighet Norge 2. februar
- St.prp. nr. 1 Statsbudsjett 2007 til Stortingets energi- og miljøkomite 7. november
- Forskrifter til Lov om Frivillighetsregisteret 23. november

11. Den norske kulturminnedagen

Kulturvernforbundet har sekretariatsansvaret for Den norske kulturminnedagen. Nasjonal komiteen for kulturminnedagen har instruksjonsmyndighet, er premissleverandør og økonomisk ansvarlig for arbeidet. Vi har to representanter (ref pkt 8) i komiteen. Sekretariatsansvaret medfører en del administrative oppgaver for generalsekretæren.

12. Kulturminneåret 2009

Kulturvernforbundet har på oppdrag fra Miljøverndepartementet og Kultur- og kirke departementet hovedansvaret for planlegging, gjennomføring og evaluering av Kulturminneåret 2009. Vi fikk i 2007 midler fra Miljøverndepartementet til å ansette en prosjektleder på hel tid, og Sidsel Hindal tiltrådte denne stillingen 11. juni.

Både det at vi nesten halve året var uten prosjektleder, innkjøringsarbeidet og det vi har opplevd som uklare signaler fra vår oppdragsgiver, har medført at særlig politisk arbeid og arbeid overfor medlemsorganisasjonene er blitt nedprioritert i 2007. Dette er beklagelig, men styret forutsetter at dette vil bli noe annerledes i 2008.

Det vises for øvrig til egen rapport om arbeidet med Kulturminneåret 2009.

13. Medlemsinformasjon

I 2007 ble det utgitt 5 medlemsinformasjoner. Dette er på samme nivå som de forutgående årene. Disse sendes normalt ut i etterkant av årsmøte og styremøtene, eller ved behov avhengig av sekretariatets kapasitet. Medlemsinformasjonene vil bli videreført i 2008.

I tillegg har generalsekretæren veiledet og gitt råd til flere medlemsorganisasjoner både innenfor administrative og politiske spørsmål, særlig i forbindelse med søknad om mvakompensasjon.

Det har ved ujevne mellomrom vært avholdt møter mellom de daglige lederne i de medlemsorganisasjonene som har ansatt personale.

På våre websider er det blant annet peker til de medlemsorganisasjonene som har egne websider. For de uten egne websider er det utarbeidet egne informasjonssider. Norsk Folkeminnelag har sine websider innenfor våre sider.

14. Internasjonalt samarbeid

Styret ønsker å styrke vår innsats og klargjøre vår rolle med hensyn til internasjonalt arbeid. På denne bakgrunnen satte styret ned internasjonalt utvalg (se pkt 4 Styret).

Kulturvernforbundet er medlem av nettverket «European Network for the Voluntary Arts» i samarbeid med paraplyorganisasjonene «Voluntary Arts Network» og «Amatörkulturens Samrådsgrupp». Vi har ikke deltatt i møter i nettverket i 2007.

Kulturvernforbundet er medlem av Nordiska Förbundet för Hembygdsarbete. I løpet av året har det vært avholdt årsmøte og et styremøte, hvor leder og generalsekretær deltok (se pkt 8 Representasjon).

Oslo, 8. februar 2008

Johan S. Helberg
leder

Jan Solberg
nestleder

Torveig Dahl
medlem

Ida Tolgensbakk Vedeld
medlem

Kai Jensen
medlem

Rita Fjeld Hovden
medlem

Guri Vallevik Håbjørg
medlem

Kari Wigstøl
varamedlem

Ole K. Richenberg
varamedlem

Pål Giørtz
generalsekretær